

Wikimedia Sverige

Effektrapport för 2021

Bakgrund rapport

Wikimedia Sverige är medlem i Giva Sverige. Som medlem har vi producerat denna effektrapport som visar nyttan av Wikimedia Sveriges arbete både inom Sverige och internationellt. Vi ger i rapporten en övergripande bild, men i huvudsak rapporterar vi på 2021 års resultat och [verksamhet](#).

Inledning

Wikimedia Sverige (WMSE) bildades som en partipolitiskt och religiöst obunden ideell allmännyttig förening 2007, med säte i Stockholm. Föreningen är verksam i hela landet och driver även ett flertal internationella projekt som stödjer volontärer i ett stort antal länder i världen.

Vi är en lokal, juridiskt obunden stödförening till [Wikimedia Foundation](#) (WMF), som driver några av världens största fria kunskapskällor, inklusive [Wikipedia](#)¹, [Wikidata](#)² och [Wikimedia Commons](#)³.

¹ Wikipedia är en wiki och en mångspråkig webbaserad encyklopedi. Den har i huvudsak fritt och öppet innehåll som utvecklas av sina användare. Det är en av världens mest använda webbplatser med uppskattningsvis en miljard besökare varje månad som läser omkring 17 miljarder artiklar.

² Wikidata är ett projekt som drivs av Wikimedia Foundation: det är en fri, gemensamt skapad, flerspråkig databas för sekundärdata som lagrar strukturerad data för att understödja Wikipedia, Wikimedia Commons och de andra Wikimediaprojekten, och mycket annat därtill.

³ Wikimedia Commons är en databas upprättad av Wikimedia Foundation för i huvudsak fria bilder, videofilmer samt musik och ljudfiler. Mediafilerna är skapade av volontärer eller uppladdade från olika organisationer som släppt sina mediafiler under en fri licens. Mediafilerna används på Wikipedia och i tusentals andra digitala tjänster.

Vad vill Wikimedia Sverige uppnå?

Wikimedia Sverige (WMSE) verkar för att alla människor ska ha fri tillgång till mänsklighetens samlade kunskap. Fri kunskap leder till en bättre värld och är centralt för att uppnå Globala målen. Vi ser framför oss en mer digitaliserad och sammanknuten värld där alla kan bidra till både att producera och att konsumera kunskap utan kostnad, oavsett var i världen personen befinner sig eller vilket språk den talar. Informationen som finns att tillgå på Wikimediaplattformarna ska vara av hög kvalitet och möjliggöra vidare läsning och fördjupning i kvalitativa källor. Vi vill på olika sätt stödja andra organisationer och individer att på bästa sätt bidra till att mer fri kunskap kommer världen till godo. För detta utvecklar vi innovativa lösningar för digitala plattformar och crowdsourcing på dessa.

Wikimedia Sverige arbetar långsiktigt. Vi strävar efter att förändra hur organisationer och samhälle tänker kring spridning och produktion av kunskap. Att skapa den typen av attitydförändringar kommer att möjliggöra den fulla effekten av fri kunskap. Genom att övertyga beslutsfattare att anta olika former av policyer kring öppenhet lägger vi grunden för tillgång till nytt material i framtiden.

Målgrupper: Volontärskap och partnerorganisationer

För att information *överhuvudtaget* ska bli tillgänglig för allmänheten är det viktigt att individer, kulturarvsinstitutioner och andra aktörer använder våra plattformar till att skapa och nå ut med material. Här berättar vi om våra två främsta målgrupper: volontärer och partnerorganisationer.

Enskilda individer som volontärer

Wikimediarörelsen behöver två olika typer av volontärer, som till viss del överlappar varandra:

- Volontärer som bidrar online, till exempel genom att skriva Wikipediaartiklar, fota för Wikimedia Commons eller redigera data på Wikidata.
- Volontärer som vill stödja fri kunskap offline på olika sätt, såsom genom att arrangera evenemang, föreläsa, rekrytera nya medlemmar eller initiera nya partnerskap.

Partnerorganisationer/samarbetspartners

Föreningen riktar sig även mot aktörer/partners som kan bidra till plattformarna och öka mängden fri kunskap i samhället i stort. Exempel är aktörer från GLAM-sektorn⁴, utbildningssektorn, myndigheter, FN-organ och civilsamhället.

⁴ Akronymförkortningen GLAM står för Galleries, Libraries, Archives, Museums och inkluderar alltså gallerier, bibliotek, arkiv och museer.

Hur arbetar Wikimedia Sverige för att nå sin mål?

Dessa fyra programområden togs fram 2016 och anger fokus för verksamheten. De utgör idag grunden för WMSE:s projektstruktur:

Tillgång		Användning		
Föreningen ska öka kunskapen om fria licenser och öka tillgången till fritt material.	Föreningen ska verka för ökad användning av fria licenser.	Föreningen ska verka för ett högt förtroende för, och en ökad användning av, Wikimedia-projekten och fri kunskap.	Föreningen ska verka för att Wikimedia-projektens användbarhet ska vara hög.	
Gemenskapen		Möjliggörande		
Föreningen ska stödja aktiva användare med kompetens och andra resurser.	Föreningen ska arbeta för ett inkluderande klimat med låga trösklar för nya användare.	Föreningen ska vara kompetent.	Föreningens arbete ska vara transparent.	Föreningen ska sträva efter organisatorisk stabilitet.

Wikimedia Sveriges arbete för att nå de förändringar vi vill se i samhället sker genom en aktiv grupp volontärer, föreningens styrelse och personalresurser från kansliet. Bland annat går vi in och stöttar, hjälper och utbildar volontärer och partnerorganisationer att skriva och bidra med kunskap på plattformarna.

Vi utvecklar också den tekniska infrastrukturen, bland annat utvecklar vi [mjukvaran](#) bakom Wikipedia, bygger olika verktyg och gör förbättringar för att våra målgrupper ska kunna bidra enklare och med högre kvalitet.

Wikimedia Sverige är innovativa och älskar partnerskap. Vår organisation förändrar samhället och att experimentera är centralt för oss då det oftast inte finns en färdig mall för oss att utgå ifrån. I vårt arbete för att göra högkvalitativ information tillgänglig via Wikimediaplattformarna behöver vi aktivt samarbeta med experter, nätverk och organisationer.

Vi arbetar även kontinuerligt med att engagera och initiera nya samarbeten, medan vi fortsätter stödja de partners vi redan har genom gemensamma projekt och initiativ som fokuserar på användbart innehåll. Exempel på våra partners är: bibliotek, skolor, museer, myndigheter, högskolor och universitet, globala nätverk och Wikimediaorganisationer världen över samt ideella föreningar som tror på och arbetar för fri kunskap på olika sätt. Se konkreta exempel på samarbeten i avsnittet om våra aktiviteter och prestationer.

Kapacitet

Under merparten av 2021 hade vi en markant minskning av antalet arbetstimmar då tre av personalstyrkan, av totalt 11 anställda, var föräldralediga, däribland verksamhetschefen och operativa chefen.

Under åren har Wikimedia Sverige utvecklat sin kompetens inom GLAM och utbildning, kring tekniska projekt, mångfald, politiskt påverkansarbete och hur föreningen kan fungera som ett stöd för Wikimedias volontärer och i det bredare fria kunskapssamhället. Allt detta arbete hjälper till att bygga Wikimediaplattformarnas förtroende, användning och synlighet.

Wikimedia Sverige är en medlemsförening, och styrs av vår styrelse som består av 9 styrelseledamöter. Ledamöternas uppdrag är utan ersättning.

Totala verksamhetskostnader 2021

6 867 315 kronor

Aktiviteter och framgångar under 2021

Nedan redovisar vi några exempel på 2021 års framgångar och aktiviteter. Exemplet är hämtade från något av våra fyra arbetsområden tillgång, användning, gemenskapen och möjliggörande.

Uppgifter till redovisningen är hämtade från vår [verksamhetsberättelse 2021](#) och vår [årsredovisning 2021](#). Där finns även fler aktiviteter beskrivna.

Tillgång

Programmet Tillgång fokuserar på att förbättra det fria innehållet som finns på, eller är tillgängligt för, Wikimediaplattformarna – både kort- och långsiktigt.

Tillgång är fortfarande vårt största program med hänsyn till både antalet pågående projekt och satsningar samt budgeten. Under året förberedde vi oss på att skala upp programmet ännu mer år 2022 och framåt.

Nedan följer djupdykningar i några insatser som vi satsade lite extra på under året inom området Tillgång.

Vi samlade in namn för att minska könsskillnaderna på Wikipedia

Denna aktivitet beskriver crowdsourcinginsatsen som anordnades som en del av WikiGap 2021

Vad är WikiGap?

WikiGap-kampanjen anordnas varje år med det långsiktiga målet att minska könsskillnaderna på Wikipedia. Genom WikiGap försöker vi sänka trösklarna för att bidra till biografier om kvinnor genom evenemang där Wikipediaartiklar skrivs. Kampanjen har visat sig vara mycket lyckad och totalt har över 50 000 artiklar skapats eller förbättrats.

Men ju längre kampanjen har kommit, desto mer har vi – dess arrangörer – insett hur svårt det är att avgöra vilka kvinnor som faktiskt saknas i uppslagsverket. Wikipedianer måste veta vilka de ska skriva om innan de kan göra en insats för att minska könsobalansen. De försöker bygga ett globalt uppslagsverk som täcker alla relevanta ämnen, men det finns många områden, geografiska såväl som tematiska, där vi inte vet vilka kvinnor som är relevanta men som fortfarande lyser med sin frånvaro på Wikipedia.

Crowdsourcing-kampanj för att identifiera kvinnor som borde finnas med på Wikipedia

Som en del av WikiGap-kampanjen 2021 försökte vi göra en insats för att åtminstone delvis lösa det problemet. Tillsammans med partners som UNESCO, UNFPA och Global Citizen använde vi våra och deras kanaler i sociala medier för att med allmänhetens hjälp samla in – crowdsourca – namn på kvinnor som saknas i Wikipedia från allmänheten. Genom den [plattform vi lanserade](#), där allmänheten kunde lämna förslag under hela året, samlades över 10 000 namn in.

Vi stöttar GLAM-sektorn att dela och visa upp sina samlingar på Wikimedias plattformar

Under många år har Wikimedia Sverige stöttat GLAM-institutioner (Galleries, Libraries, Archives and Museums) som valt att dela och visa upp sina samlingar på Wikimedias plattformar. Ett vanligt scenario är att vi laddar upp deras bilder till Wikimedia Commons och data till Wikidata.

GLAM-institutionerna har blivit alltmer medvetna om fördelarna med att utveckla Wikimediaexpertis inom sina egna institutioner och vi ser flera nyskapande och spännande initiativ från institutionernas sida, till vilka vi bjuds in.

Vi har nu fått möjligheten att hjälpa två högprofilerade svenska kulturarvsinstitutioner att ta steg mot att knyta samman sin information med den som finns på Wikimediaplattformarna och ta fram långsiktiga strategier för att arbeta med Wikidata.

Fördjupat samarbete med Nationalmuseum och Statens historiska museer

Vi har sett hur Wikidata har utvecklats från en ny, liten plattform, med osäkerhet om dess syfte och möjliga inflytande, till att bli ett nav för kulturarvs- och andra institutioner.

Under det senaste året har Nationalmuseum och Statens historiska museer jobbat för att bättre synkronisera sina auktoritetsdatabaser med det länkade öppna data-landskapet. En del av satsningen är att lägga till deras respektive identifierare till Wikidataobjekten för personer vars verk finns i museernas samlingar. När detta är gjort, matas Wikidata-ID:na [tillbaka till museernas egna system](#). Deras interna system knyts därför samman med Wikidata på ett sätt som gagnar all tre inblandade parter. Att delta i detta projektet har därför varit väldigt spännande.

Projektet kommer att ha två resultat när det är klart

För det första, mer data från museerna har delats på Wikimedias plattformar.

För det andra, vilket är ännu viktigare, GLAM-institutionernas projektteam skaffar sig nya färdigheter och vidareutveckla de som de har. Inom initiativet behöver de förstå och arbeta med Wikidata och Wikimediaplattformarna: hur de är strukturerade och sammankopplade, hur man bygger SPARQL-queries för att hämta intressant information, och hur man kan använda OpenRefine för att rensa upp och ladda upp stora datamängder.

Detta innebär att de kan dela kunskaperna med andra kulturarvsinstitutioner, både i Sverige och utomlands, och sprida budskapet om Wikimedia och länkade öppna data vidare.

Vi gör det lättare att hitta bilder på Wikimedia Commons

Wikimedia Sverige åtog sig att ladda upp 1 miljon SDC-uttalanden till filer på Wikimedia Commons. Insatsen bidrar direkt med värdefulla data till Wikimediaprojekten och låter oss testa tillgängliga verktyg och utveckla effektiva arbetsflöden för att bearbeta och ladda upp stora mängder strukturerade data till Wikimedia Commons. Insatsen möjliggör också för oss att stärka vår kompetens inom relevanta områden inför fortsatt arbete för att utveckla en Tematisk hubb i Sverige. En tematisk hubb är en ny typ av organisationsstruktur i Wikimediarörelsen, som kommer att ha ett större ansvar och mer resurser än vi har haft som nationell stödförening.

Vi nådde vårt mål med 1 miljon tillagda SDC-uttalanden i december 2021 och planerar nu nästa steg.

Vad är SDC?

[Structured Data on Commons](#) (SDC) är ett modernt, strukturerat och maskinläsbart sätt att beskriva de miljontals bilder, ljudklipp och videoklipp som finns på Wikimedia Commons, och har gått långt sedan det först implementerades år 2017. SDC gör filerna lättare att visa, söka, redigera, organisera och återanvända på många språk. Fler och fler användare lägger aktivt till data till filerna de laddar upp.

Men det finns fortfarande mycket att göra. Vid projektets start fanns 80 miljoner filer på Wikimedia Commons; av dessa hade 7 miljoner ett [motiv](#)-uttalande (vad som avbildas i verket) och 1.7 miljoner ett [skapare](#)-uttalande (vem som är verkets upphovsperson). Många användare har flitigt jobbat på att förbättra dessa siffror, men vad som verkligen behövs är verktyg och arbetssätt för att snabbt och effektivt arbeta med stora mängder filer.

Detta gäller både Wikimediagemenskapen och våra GLAM-partners, som kan dra nytta av att SDC gör deras samlingar lättare att hitta och analysera.

Vi arbetar med att förmå FN att arbeta med fritt innehåll

Under 2021 arbetade Wikimedia Sverige med att förmå Förenta Nationernas (FN) organ att arbeta med fritt innehåll. Redan under 2021 kunde vi se flera konkreta resultat.

[FN:s livsmedels- och jordbruksorganisation](#) (FAO) och [World Intellectual Property Organization](#) (WIPO), för att nämna två organ, har tillgängliggjort fritt licensierat material på Wikimediaplattformarna; [FN:s miljöprogram](#) (UNEP) blev det första av FN:s program att släppa flera av sina viktigaste publikationer under Wikimediakompatibla licenser.

Bakgrund

Som en del av vårt arbete med att etablera oss som en hubb för innehållspartnerskap experimenterar vi med hur vi kan arbeta med icke-statliga och mellanstatliga organisationer med att tillgängliggöra högkvalitativt innehåll på Wikimediaplattformarna.

Wikimedia Sverige har arbetat med [UN-organ](#), såsom [Unesco](#), [UN Women](#), [OHCHR](#) and [UNFPA](#), i flera år. Vi har byggt vidare på det arbetet, nyttjat våra kontakter och våra nätverk för att försöka driva på en allmän förändring mot policyer för öppen tillgång inom och mellan FN-organ.

Hur gynnas/gynnades Wikimediaprojekten av att fler icke-statliga och mellanstatliga organisationer tillgängliggör sitt innehåll på plattformarna?

Arbetet bidrar till den allmänna kvalitén av innehållet på Wikimediaplattformarna och informationen som våra läsare och användare förväntar sig hitta där.

Mer information om biologisk mångfald på Wikimediaplattformarna

I samarbetet med FN:s miljöprogram och undersöker vi möjligheterna att släppa deras databas *Protected Planet* under en fri licens så att det kan användas på Wikidata, och vi är i kontakt med teamet bakom tävlingen Wiki Loves Earth för att se, ifall en sådan uppladdning är möjlig, hur databasen skulle kunna bidra till att förbättra tävlingen och leda till fria fotografier av jordens skyddade naturområden.

I samarbetet med FN:s miljöprogram och FN:s livsmedels- och jordbruksorganisation jobbar vi för att tillgängliggöra innehåll om biologisk mångfald och hälsa på Wikimediaplattformarna och förbättra kampanjen WikiForHumanRights.

Därtill jobbar vi med Encyclopedia of Life och Wikimedias volontärer för att skapa Wikipediaartiklar baserade på data om arter, ett område där det finns stora luckor på plattformarna.

Fokuserade insatser för att minska könsobalansen på Wikimediaplattformarna

Vi arbetar med FN:s livsmedels- och jordbruksorganisation för att förbättra täckningen av kvinnor inom jordbruk och av hur biologisk mångfald, jordbruk och livsmedelsproduktion påverkar kvinnor; vi arbetar med FN:s befolkningsfond, Unesco och Kontoret för FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter för att hitta kvinnor som saknas på Wikipedia; vi arbetar med Svenska Institutet och flera andra partners för att identifiera möjligheter att skala upp vårt arbete med att minska könsobalansen under de kommande åren.

Vi arbetar med opinionsbildande runt upphovsrättsdirektivet

Vårt opinionsbildande arbete har de senaste åren kretsat kring EU:s upphovsrättsdirektiv.

Upphovsrättsbegränsningar – vad innebär det för Wikimedia's plattformar?

Flera delar av direktivet påverkar oss direkt, medan andra delar indirekt påverkar det fria och öppna internet, som är nödvändigt för att våra plattformar skall kunna verka. Hur begränsningar i upphovsrätten är utformade kan allvarligt hindra vårt arbete på Wikimedia's plattformar, till exempel genom att begränsa hur foton av arkitektur och offentlig konst kan spridas. En stark [panoramafrihet](#) behövs för att kunna dokumentera världen omkring oss på Wikipedia.

Vi fortsatte kampen för en förbättrad upphovsrättslagstiftning

Under 2021 använde vi implementeringsprocessen av EU:s upphovsrättsdirektiv som en möjlighet att etablera nätverk med viktiga partners, koppla ihop våra nationella och internationella opinionsbildande insatser och driva på för fler undantag och inskränkningar i upphovsrätten.

I oktober 2021 släppte Justitiedepartementet sin departementspromemoria om hur direktivet skall implementeras i Sveriges lag. Vi hade deltagit i implementeringsprocessen sedan 2019 och delat med oss av våra tankar och synpunkter på flera delar av direktivet. Under 2021 startade vi också ett nätverk av organisationer och aktörer inom utbildning, kulturarv och fri kunskap för att kunna koordinera våra svar och försöka driva narrativet och samtalet i samma riktning. Våra partners har antingen direkt hänvisat till oss eller citerat oss i sin formella återkoppling på departementets promemoria. Departementets tjänstepersoner har vid flera tillfällen ringt oss för att kunna bättre förstå våra synpunkter.

Tillsammans med andra i Wikimediarelsen och andra partners arbetade vi på en europeisk nivå för att driva på en internationalisering av undantag och inskränkningar i upphovsrätten som föreslås i upphovsrättsdirektivet – särskilt undantag och inskränkningar med koppling till forskning och utbildning.

Användning

Programmet Användning fokuserar på att göra plattformarna och aktiviteterna kända, uppskattade och litade på. Det inkluderar också att göra plattformarna lättanvända och göra både plattformar och aktiviteter tillgängliga för alla.

Genom våra insatser hoppas vi att göra plattformarna lättare för våra läsare att använda. Vi fokuserar såväl på inhouse-utveckling, huvudsakligen genom det framgångsrika projektet Wikispeech, som på att berätta för andra utvecklarteam om problem vi stöter på under workshops och andra evenemang vi anordnar.

Nedan följer en djupdykning i en insats som vi satsade lite extra på under året inom området Användning.

Vi slår på talsyntesen Wikispeech på Wikipedia

Efter fem års utveckling, kunde vi 2021 lansera Wikispeech på svenskspråkiga Wikipedia. På detta sätt har vi ökat tillgängligheten av innehållet för personer som av olika anledningar har svårt att läsa.

Bakgrund

[År 2015](#) började vi konceptualisera en framtida mjukvarulösning som skulle tillgängliggöra Wikipedia för de många miljoner människor som har svårt att tillgodogöra sig skriven text, till exempel personer med synnedsättningar eller dyslexi, eller de som helt enkelt hellre väljer att lyssna än att läsa. Men hur skulle ett sådant verktyg kunna hantera Wikipedias snabbt föränderliga texter som sträcker sig över allsköns ämnen? Hur skulle vi bygga ett verktyg som volontärgemenskapen lätt kan förbättra så att det verkligen skulle vara användbart och skalbart till olika språk över tid?

Vi landade i Wikispeech, en text-till-tal-lösning byggd på en datorgenererad röst skapad med hjälp av maskininlärning (när vi pratar om *artificiell intelligens* (AI) är det ofta maskininlärning vi tänker på). Men 2015 var det inte lika självklart att fokusera på maskininlärning som det är idag, när man ser på de snabba förändringar som sker.

Resultat 2021

Den 22 juli 2021 aktiverades Wikispeech som gadget på svenskspråkiga Wikipedia. Vi fortsatte testa det under 2021 för att mäta prestanda, lösa rapporterade fel och lägga till fler efterlängttade funktioner. År 2022 kommer vi att organisera ett evenemang i samband med en officiell lansering av Wikispeech, samt börja skala det till fler språkversioner av Wikipedia.

Samtidigt fortsätter vi utveckla de nödvändiga verktygen för att kunna bidra med taldata. Detta så att AI i framtiden ska kunna fungera bra för alla, oavsett kön och hur mörk din röst är, om du talar med stark dialekt eller brytning, om du har en talstörning med mera.

Vill du testa Wikispeech på svenska? Gå in på sv.wikipedia.org, logga in på ditt Wikipediakonto och aktivera tillägget i dina användarinställningar. Välj en sida du vill lyssna på och tryck på spela upp!

Gemenskap

Vi stödjer volontärgemenskapen på flera olika sätt, vilket är möjligt tack vare våra medarbetare som besitter många olika kompetenser samt tack vare den infrastruktur som vi har byggt upp de senaste åren. I år har vi fokuserat på att bygga en starkare grund genom att utveckla kommunikationsverktyg, en strategi och utbildningsmaterial.

Vi fortsätter att skapa mötesplatser och ersätter kostnaderna för volontärarbete. Vi har även bistått våra mest aktiva volontärer med tekniskt stöd för att skapa verktyg (efterfrågade lösningar på långvariga tekniska problem).

Vi arbetar även för att öka medvetenheten om Wikimediaprojekten för att nya deltagare skall kunna engagera sig. För att gemenskapen på Wikimediaplattformarna skall växa organiserar vi flera olika aktiviteter. De syftar till att väcka intresse bland grupper som ännu inte engagerat sig på våra plattformar, eller mer generellt inom fri kunskap.

Vårt samarbete med olika organisationer har varit centralt för att lyckas med att utöka gemenskapen. Genom att involvera dem som redan är aktiva hos våra partners i vår verksamhet har några av deras medlemmar även på olika sätt blivit aktiva i Wikimediagemenskapen.

Såväl WikiGap-initiativet som Wiki Loves Earth och Wiki Loves Monuments-tävlingarna driver fortfarande starkt engagemang från nya volontärer och vi kommer att fortsätta vidareutveckla dessa koncept.

Nedan följer en djupdykning i en insats som vi satsade lite extra på under året inom området Gemenskap.

Vi stödjer frivilliga mjukvaruutvecklare

Första stegen har tagits på vägen mot att skapa en kvalitativ stödstruktur för Wikimediarörelsens frivilliga utvecklare för att se till att de trivs och att långsiktigt underhåll av viktig mjukvara är säkerställt över tid.

Arbetet för att hjälpa frivilliga utvecklare att fortsätta bidra och utvecklas

Wikimedias gemenskap av frivilliga utvecklare är en ovärderlig del av rörelsen. Deras arbete med att ta fram innovativa mjukvarulösningar baserade på öppen källkod har gett volontärer i hela världen verktyg för att bidra med fri kunskap på ett mer effektivt sätt. Men samtidigt har lite arbete gjorts för att hjälpa volontärerna trivas – så de stannar. Vi vill ändra på detta.

Under de senaste åren har vi haft många diskussioner med volontärerna för att bättre förstå deras behov och önskemål. Flera volontärutvecklare har dessutom anställs av Wikimedia Sverige och delat med sig av sina erfarenheter. Dessa diskussioner har gett oss en del insikter och nu vill vi försöka utveckla stödstrukturerna.

Många av de verktyg som frivilliga utvecklare har skapat har blivit väldigt populära: de används mycket inom innehållspartnerskap och är därför strategiskt viktiga för Wikimediaorganisationer runt om i världen. Om verktygen inte fungerar, skadas innehållspartnerskapen.

[OpenRefine](#), en applikation byggd på öppen källkod för att arbeta med stora datamängder och Wikidata, är ett bra exempel. I mitten av 2021 inleddes ett [utvecklingsprojekt fokuserat på att implementera Wikimedia Commons-stöd i OpenRefine](#), en fantastisk möjlighet för oss att lära känna utvecklarna bättre. En av våra medarbetare har regelbundet deltagit i deras möten, delat med sig av sina erfarenheter från både en användares och en utbildares synvinkel, och testat nya funktioner allt eftersom de implementeras. Det täta samarbetet gynnar båda sidor eftersom det gör det lättare för oss att utbilda våra nuvarande och framtida GLAM-partners i att använda den nya mjukvaran, samtidigt som det ger utvecklarna ett användarperspektiv.

Under andra halvan av 2021 hade vi identifierat två nyckelverktyg, ISA Tool och Pattypan, som på grund av tekniska problem riskerade att sluta fungera. Vårt första steg var därför att erbjuda praktiskt utvecklararbete. En av våra utvecklare lade flera månader på att lösa problem och bidra med förbättringar till de två verktygen.

Viktiga insatser för verktygen – planer framåt

De insatser som har gjorts under 2021 var värdefulla för att hålla verktygen vid liv under den kommande tiden. Dessutom gjorde vi flera förbättringar som gjorde dem ännu mer användbara för volontärer och Wikimediaorganisationer. Men det här var egentligen bara en nödlösning.

Wikimediarörelsen måste bli bättre på att stödja sina volontärer, vars livssituationer, prioriteringar och intressen kan och får förändras. Annars kan det skapa problem för våra innehållspartners som vill, och behöver, kunna arbeta med långsiktiga projekt. Vad rörelsen verkligen behöver är effektivt och tillförlitligt underhåll under åren framöver. Wikimedia Sverige kommer att bidra till att bygga de strukturer som behövs för att lösa detta.

Möjliggörande

Föreningen har som mål att vara en relevant aktör i flera år framöver. Vi arbetar aktivt för att bygga upp den organisatoriska kapaciteten som krävs för långsiktiga aktiviteter och åtaganden. För att uppnå detta behöver vi vara en god arbetsgivare, en stark samarbetspartner och en välfungerande, demokratisk och transparent medlemsorganisation som nära samarbetar med en stark volontärgemenskap. Föreningen har också som mål att inte vara en ensam aktör, utan att involvera sig aktivt i den internationella rörelsen.

Vi måste engagera oss långsiktigt och strategiskt. Projekten i detta program bidrar därför endast marginellt till innehållsskapande under ett visst år, men på längre sikt kommer de att säkerställa framgång och hållbarhet för alla våra aktiviteter.

Nedan följer en djupdykning i en insats som vi satsade lite extra på under året inom området Möjliggörande.

Vi har skapat möjlighet att donera pengar via testamente

Under 2021 inledde vi ett arbete för att kunna ta emot testamentesgåvor. Nu kan framtida givare hitta information om hur de ska gå tillväga om de vill inkludera Wikimedia Sverige i sina testamenten.

I arbetet ingick bland annat att publicera en dedikerad [landningssida](#) på vår webbplats, att ta fram en [placeringspolicy](#) och andra relevanta riktlinjer. Som organisation är vi nu redo att aktivt, men respektfullt, kommunicera om denna möjligheten med våra givare och medlemmar. Vi kommer att arbeta vidare med hanteringen av testamentsgåvor under 2022.

Hur det gick med måluppfyllnaden under året

Här redovisar vi i tabellform vår måluppfyllnad under 2021, uppdelat på våra fyra arbetsområden tillgång, användning, gemenskapen och möjliggörande.

Tillgång

Strategi	Mål/effekt 2021	Framsteg (uppnådda vid årets slut)	Kommentarer
Föreningen ska öka kunskapen om fria licenser och öka tillgången till fritt material.	Berika Wikimediaprojekten med 25 nya resurser, vilket uppnås genom att skapa och sprida material samt ge stöd eller genomföra massuppladdningar.	23 av 25 resurser.	Vi var nära att uppnå målet. Uppladdningarna var en blandning av dataset och mediefiler från Sverige och andra länder. Vi gjorde en hel del förberedande arbete under året för att kunna öka antalet uppladdningar 2022. Dessutom lade vi ner mycket resurser på det pågående arbetet med att förbättra tidigare uppladdningar med strukturerat data på Commons, även om det inte rapporteras som nya dataset. Totalt lade vi till SDC till filer inom 31 olika datamängder.
	150 identifierade ämnesexperter bidrar till Wikimediaprojekten med minst 1 produktiv redigering vardera, vilket uppnås genom att sprida information, underhålla relationer eller arrangera tematiska skrivstugor.	81 av 150 experter.	Vi uppnådde inte målet. Vi drog ner på våra redigeringsaktiviteter på grund av pandemin då vi ser att de är mindre framgångsrika. Istället satsade vi på föreläsningar och seminarier samt på att utveckla bättre utbildningsmaterial och verktyg.

	Involvera 10 kurser i Wikipedias utbildningsprogram, vilket uppnås genom att utbilda motiverade lärare och bistå med expertis om Wikipedias verktyg för utbildning.	10 av 10 kurser.	Målet uppnåddes. De senaste åren har vi lagt märke till att fler kurser jobbar med Wikipedia under hösten och så var fallet även 2021. Vi ser det som särskilt positivt eftersom vi satsar mycket resurser på att utveckla digitala utbildningsresurser och ett internationellt utbytesprogram. På grund av detta hade vi mindre att ägna åt detta område än åren innan.
Föreningen ska verka för ökad användning av fria licenser.	För att öka användningen av fria licenser se till att 50 organisationer tar del av information om fria licenser.	306 av 50 organisationer.	Vi överträffade våra förväntningar här. Detta berodde på att vi satsade mer på presentationer i internationella sammanhang under 2021. Vi fokuserade på att förmedla information om strukturerat data på Commons och dess möjligheter, vilket togs emot mycket väl. Dessutom nådde vi aktivt ut till mellanstatliga organisationer och höll presentationer för bland annat FN-organ.

	<p>För att värna frågans aktualitet arbeta aktivt med att vårda och utveckla relevanta nätverk och kontakter med personer som kan påverka licensval på material. Detta uppnås, vid sidan av ordinarie verksamhet, genom aktivt deltagande i eller anordnande av minst 10 nya evenemang och minst 10 nya direktkontakter med innehållsägare, organisationer och politiker.</p>	<p>56 av 10 nya evenemang.</p> <p>45 av 10 nya direktkontakter.</p>	<p>Vår definition av någon som hör till vårt nätverk är: hen har mött en representant från föreningen, vår personal har kontaktuppgifter till hen, hen har fått information om vad vi som organisation gör samt hur hen kan nå oss.</p> <p>Tack vare den finansiering som vi fått för våra externa projekt kunde vi delta i fler evenemang än förväntat, och på så sätt nå betydligt fler personer och organisationer än förväntat.</p>
--	---	---	---

Användning

Strategi	Mål/effekt 2020	Framsteg (uppnådda vid årets slut)	Kommentarer
<p>Föreningen ska verka för ett högt förtroende för, och en ökad användning av, Wikimediaprojekten och fri kunskap.</p>	<p>För att informera allmänheten om Wikimediaprojekten och fri kunskap är goda relationer med media centrala. Detta uppnås genom aktivt arbete med pressmeddelanden, debattartiklar, kommentarer, nyhetsbrev och aktivitet på sociala medier.</p> <p>Baserat på de nyckeltal som identifierats som mätmetoder av kansliet kommer den uppmätta medienärvaron för november 2021 att öka med 10 % gentemot november 2020.</p>	<p>0 av 10 %.</p>	<p>När vi tittar på november 2020 respektive 2021 så finns det en ökning av följare på alla våra plattformar där vi bevakar sådant, men endast en av dem visade en ökning med 10 %. Genom att jämföra det aggregerade datat från varje år kan vi se en ökning i räckvidd på de flesta av plattformarna, men den är lägre än 10 %. Dessutom kan vi se en minskning av antalet inlägg och engagemang på våra plattformar i sociala media samt en minskning av medieomnämnden internationellt.</p>

	För att öka medvetenheten om användning och förtroende ska under året tydligare mätmetoder för användning av Wikimediaprojekten tas fram både generellt och för specifika användargrupper.	Uppnåddes ej.	Uppskjutet till 2022 av ekonomiska skäl. Vi hade pratat med en forskargrupp som skulle kunna utföra det, men vi var osäkra om vår finansiering och fick därför skjuta upp arbetet tills nästa år.
Föreningen ska verka för att Wikimediaprojektens användbarhet ska vara hög.	För att minska antalet fel i mjukvaran och öka tydligheten ska alla upptäckta och verifierade buggar rapporteras på Phabricator inom en vecka och kritiska systemmeddelanden ska översättas. Resultatet följs upp årligen.	100 % (6 nya buggar och 0 översättningsmeddelanden).	Vi har rapporterat alla buggar som vi har stött på inom MediaWikimjukvaran. Vi har inte inkluderat buggar som vi har rapporterat i externa Wikimediarelaterade verktyg. Våra möjligheter att identifiera buggar som kan rapporteras begränsades av bristen på fysiska evenemang med nybörjare.
	För att göra innehållet tillgängligt för flera ska tillägget Wikispeech aktiveras som betafunktion på tre språkversioner av Wikipedia före årets slut samt utveckling av funktioner/verktyg som möjliggör att lägga till fler språk.	1 av 3 språk aktiverade. Inga stödverktyg eller -funktionalitet er har färdigställts.	Vi har gått igenom all återkoppling från den första kodgranskningen och har aktiverat Wikispeech som tillägg på svenskspråkiga Wikipedia. Även engelska, arabiska, norska och baskiska är redo att aktiveras. Men eftersom Wikispeech inte är ett integrerat som ett tillägg till MediaWiki så är det Wikimedia Sverige och inte Wikimedia Foundation som står för serverkostnaderna. Av den anledningen valde vi att inte aktivera Wikispeech på arabiskspråkiga eller engelskspråkiga Wikipedia. Vi håller utkik efter finansieringsmöjligheter för att täcka dessa kostnader framöver. Vi hoppas att vi kan få medel 2022 för att färdigställa taldatainsamlaren som vi har arbetat med sedan 2020.

			Många av funktionaliteterna är i stort sett klara och borde kunna aktiveras efter några få månaders utveckling.
--	--	--	---

Gemenskapen

Strategi	Mål/effekt 2020	Framsteg (uppnådda vid årets slut)	Kommentarer
Föreningen ska stödja aktiva användare med kompetens och andra resurser.	För att underlätta arbetet, ska stöd ges av kansliet vid 365 tillfällen till minst 100 olika Wikimedianer, eller andra som förespråkar fri kunskap, vilket uppnås genom tillgång till expertis, finansiering och andra resurser.	327 av 365 tillfällen. 81 av 100 wikimedianer.	Covid-19-situationen har begränsat vilka typer av stöd vi kan erbjuda. Dessutom börjar vår teknikutrustning bli gammal, vilket gör den mindre relevant för potentiella låntagare. Vi lånade dock ut en del utrustning för längre perioder till flera volontärer som använder den flitigt. När det gäller dessa har vi räknat varje användningsvecka som ett tillfälle. Dessutom lanserade vi ett nytt initiativ där vi ger tillgång till ett mediearkiv, vilket har tagits emot mycket positivt. Det här måtetalet har alltid varit mycket ambitiöst och 2021 kom vi närmare att uppfylla det än någonsin tidigare.
	För att stärka gemenskapen ska föreningen ge stöd till minst 75 återkommande träffar för Wikimedianer.	66 av 75.	Målet uppnåddes inte. Träffarna fortsatte online, dock med minskad frekvens. Vi förväntar oss se trenden vända när Covid-19-restriktionerna lyfts.

	För att underlätta användningen av nya tekniska lösningar på Wikipedia skall ett projekt genomföras kring implementering, utifrån gemenskapens behov och önskemål.	Inga nya tekniska önskemål implementerades.	På grund av personalförändringar arbetade vi inte på några nya tekniska lösningar utan istället lade ner en begränsad tid på att uppdatera och förbättra de lösningar vi aktiverat under tidigare år.
Föreningen ska arbeta för ett inkluderande klimat med låga trösklar för nya användare.	För att öka deltagandet från Wikimedias underrepresenterade grupper, ska målgruppsanpassade insatser arrangerade av föreningen resultera i att minst 365 unika användare utför en produktiv redigering var.	589 av 365.	<p>De flesta av de kvinnliga och icke-binära deltagarna var med på WikiGap-evenemangen som arrangerades runt om i världen. Vi kräver inte att organisationer som anordnar sådana evenemang genomför deltagarundersökningar, och därför gjorde vi vad vi tror är en konservativ uppskattning att $\frac{2}{3}$ av deltagarna var kvinnor, men det var inte alla av dem som gjorde redigeringar.</p> <p>Vårt arbete med utbildningsinstitutioner är också ett viktigt sätt att engagera människor från underrepresenterade grupper där en hög andel deltagare är kvinnor eller icke-binära personer.</p>

Möjliggörande

Strategi	Mål/effekt 2020	Framsteg (uppnådda vid årets slut)	Kommentarer
Föreningen ska vara kompetent.	För att föreningen ska arbeta kompetent ska kanslipersonalen ges möjlighet att kompetensutveckla sig inom relevanta områden och styrelsemedlemmarna ska sträva efter kompetensutveckling.	0 av 9 styrelsemedlemmar. 2 av 12 kanslianställda.	Här räknar vi endast tillfällen där personal eller styrelsemedlemmar deltar i externa utbildningar. Interna utbildningar som arrangeras för personal och styrelsemedlemmar räknas inte, inte heller deltagande i t.ex. konferenser. Sju av elva anställda arbetade året ut, med tre anställda på barnledighet och en anställd som drastiskt minskade sin arbetstid i organisationen vid mitten av året. Intresset för att ta del av utbildningar och kurser som genomförs helt online tycks vara mindre bland både anställda och styrelsemedlemmar.
Föreningens arbete ska vara transparent.	För att stärka föreningens transparens och bjuda till insyn i den internationella Wikimediarörelsen ska styrelse eller kanslipersonal delta på minst 5 internationella Wikimediaevenemang samt uppdatera internationella nyhetsbrev på månadsbasis och centrala wikiportaler m.m.	18 av 5 internationella evenemang. 13 av 12 nyhetsbrev.	Wikimediaevenemangen var online och vi kunde delta i många av dem. På detta sätt har vi nått nya gruppen med information om vårt arbete. Det borde dock påpekas att onlineevenemang inte är ett effektivt sätt att bygga personliga relationer, vilket på sikt riskerar transparensen, då det uppstår färre tillfällen för direktkontakter och snabba frågor. Vi har publicerat våra GLAM-rapporter i This Month in GLAM varje månad samt i en utgåva av Education Newsletter.

<p>Föreningen ska sträva efter organisatorisk stabilitet.</p>	<p>För att nå organisatorisk stabilitet ska föreningen verka för en bred och hållbar finansiering där ingen bidragsgivare överstiger 50 % under året, 100 % högre medlemsantal än 31 december föregående år, samt öka volontäroengagemanget med 30 % jämfört med det totala antalet föregående kalenderår.</p>	<p>Wikimedia Foundation är den största bidragsgivaren, med 45 % av finansieringen.</p> <p>450 av 1 000 medlemmar.</p> <p>51 av 91 volontärer.</p>	<p>WMF är vår största finansiär med 45% av finansieringen, eftersom 2021 fick vi både pengar från Annual Plan Grant (APG) och ett projektbidrag. De externa bidragen vi sökte påverkar dock främst 2022 års budget. Testamentsgåvan var en stor finansieringskälla (35 %), och om man bortser från den så står WMF för 70 % av finansieringen. Fördelningen av medel tar inte hänsyn till in natura-donationer.</p> <p>Medlemsantalet minskade jämfört med 2020. Detta berodde troligen delvis på pandemin, som föranledde ett minskat antal evenemang och möjligheter att marknadsföra oss själva. Det skedde trots en ökad närvaro på sociala medier. Under 2022 kommer vi att undersöka orsakerna till nedgången och satsa mer på att rekrytera nya medlemmar.</p> <p>Det mesta av volontäroengagemanget skedde genom våra fototävlingar, genom vårt arbete med att utveckla en ny strategi samt i samband med arbetet kring nätverket för öppna lärresurser. Sammantaget minskade volontäroengagemanget jämfört med 2020 då vi hade värre fysiska evenemang som skulle kunna möjliggöra engagemanget.</p>
---	--	---	---

	<p>För att sträva efter organisatorisk stabilitet ska kansliet aktivt arbeta för att öka mängden överlappande kompetenser på för verksamheten kritiska områden.</p>	<p>Målet uppnåddes.</p>	<p>Vi förbättrade bland annat vår dokumentation inom ekonomi, användning av vår wiki och våra nya verktyg. Teknisk personal som vanligtvis inte arbetade med massuppladdningsverktyg fick tillfälle att experimentera med dem för att utveckla en bättre förståelse för området. Dessutom fortsatte vi vårt arbete med att bilda små arbetsgrupper på kontoret istället för att låta en person ta hela ansvaret för en uppgift och dokumentera sitt arbete på Phabricator.</p>
--	---	-------------------------	--

Framtida planer

På årsmötet redovisar föreningens styrelse den planerade verksamhetsinriktningen och de ekonomiska ramarna för det efterkommande året. Inriktningen och ramarna baseras på de erfarenheter, resultat och lärdomar som insamlats under året. För 2022 finns det sammanställt på följande sida: [Verksamhetsinriktning och ekonomiska ramar för nästkommande år.](#)